

ТЕХНОЛОГІЯ ВІДТВОРЕННЯ СТАДА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ТОВ «КОЛОС–2011»

К.І. Книжник, студент, ekaterinaknzk001907@gmail.com

Науковий керівник – викладач ТЕК Поручник М.М.

Миколаївський національний аграрний університет

У статті висвітлені питання відтворювальних якостей корів голитинської породи, техніка штучного осіменіння на підприємстві ТОВ «Колос -2011» Миколаївської області, Очаківського району. Установлено, що скотарське господарство ТОВ «Колос–2011» є перспективним на сьогоднішній день по виробництву молока, а також по розвитку голитинської породи в Україні.

Ключові слова: відтворення, велика рогата худоба, штучне осіменіння, сперма, порода.

Постановка проблеми. Штучне запліднення сільськогосподарських тварин роблять для інтенсивного використання високо цінних самців для поліпшення породних і продуктивних якостей тварин. Застосування цієї технології попереджає поширення ряду хвороб, що передаються при природному заплідненні.

Відтворення – це складний біолого-технологічний процес, який залежить від генетичних і пара типових чинників. Науково доведено, що вплив спадковості на показники відтворної здатності низький, а між молочною продуктивністю корів і їх відтворною здатністю існує від'ємна кореляція.

Тому вивчення відтворення стада Великої рогатої худоби залишається актуальним і потребує подальшого вивчення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Досліди з штучного осіменіння ссавців беруть початок від 1780 р. Італійський природодослідник монах Лаццаро Спалланцані дослідив проблеми розмноження тварин і штучного осіменіння амфібій та ссавців. В кінці XIX і на початку XX сторіччя у Росії розпочались широкі дослідження з біології розмноження і вдосконалення

методу штучного осіменіння. Піонером цих досліджень був Ілля Іванович Іванов – російський біолог зі спеціалізацією в області штучного запліднення та внутрішньовидової гібридизації тварин. На початку ХХ століття Іванов провів роботу з удосконалення процесу штучного осіменіння та його практичного застосування при розведенні коней. Він довів, що ця технологія дозволяє одному жеребцю-виробнику запліднити до 500 кобил (замість 20-30 за природного запліднення). Представники конезаводів з усіх частин світу часто відвідували станцію Іванова.

Іванов у практиці використовував штучне осіменіння для отримання різних внутрішньовидових гібридів. У той час генетика, як наука, ще перебувала у зародковому стані, існувала поширена думка, що подібні гібриди можуть покласти початок новим видам домашніх тварин, тому робота Іванова вважалася дуже важливою [2].

Значний вклад у теорію та практику штучного осіменіння тварин внесли: В. К. Милованов, А. І. Лопирін, Ф. В. Ожін, Г. В. Паршутін, П. А. Скаткін, І. І. Соколовська, Н. П. Шергін і ціла плеяда працівників цієї галузі. З українських учених у першу чергу слід назвати: О. В. Квасницького, Г. В. Звереву, І. В. Смирнова, Ф. І. Осташка, С. І. Сердюка, М. Т. Плішка і також великий загін учених і практиків [4].

Сприятливий ґрунт для запровадження знайшло штучне осіменіння в країнах Європи (Данія, Болгарія, Бельгія, Італія, Норвегія, Англія, Чехословаччина, Франція), США, а згодом практично в цілому світі. Особливо швидко розвивалося штучне осіменіння в країнах, що понесли великі втрати тварин під час війни (Бельгія, Фінляндія, Іспанія, Польща, Чехословаччина, Угорщина, Югославія та ін.) [1].

Постановка завдання. Дослідити і вивчити методику відтворення стада на підприємстві ТОВ «Колос–2011», а також ознайомитись з штучним заплідненням великої рогатої худоби голштинської породи.

Матеріали і методика. В Миколаївській області, Очаківського району в селі Острівка знаходиться молочна ферма ТОВ «Колос–2011». Очолює

молочнотоварну ферму Кришталь Сергій Іванович, директор – Бурбело Анатолій Пантелійович, головний зоотехнік – Бондар Світлана Олександрівна, ветеринарний лікар – Коростіль Михайло Вікторович, технік штучного осіменіння – Склярчук Світлана Миколаївна.

Головне завдання, яке стоїть перед працівниками ферми великої рогатої худоби – збільшення виробництва молока і задоволення зростаючих потреб населення в молочній продукції. Однією з головних умов цього завдання є створення міцної кормової бази, що забезпечує правильну і повноцінну годівлю великої рогатої худоби, а також контроль за відтворенням корів.

Результати досліджень. Найефективнішим і найшвидшим засобом масового поліпшення худоби є штучне осіменіння маточного поголів'я, спермою голштинської породи биків (рисунок 1). Сперму та необхідні інструменти для осіменіння замовляють та купують 1 раз на 2 місяця (200–300 доз, одна спермодоза коштує 200-300 грн) на фірмах « Генетика і селекція» і « Сімекс» у містах Кременчуг (Полтавської області), Переяслав-Хмельницький (Київської області), Черкасах. Інструмент є залізним і багаторазовим, але на нього вдягається одноразовий чохол. Шприц-катетер для осіменіння корів складається з градуйованого циліндра місткістю 4 мл, притертого до нього скляного поршня, катетера завдовжки 39-40 см з трохи зігнутих кінцем. Знезаражують сухим жаром. Зберігають матеріал для осіменіння у спеціальних сосудах Дюара. Розморожують сперму при температурі 35°С 20-30 секунд [3].

Рис. 1. Бик голштинської породи

Корів виявляють в стані охоти за допомогою ошийника з датчиком із електронною системою управління – цей датчик виявляє в якому стані охоти

перебуває корова (рисунок 2). В ньому зберігаються інформація по кожній корові. Виконуючи функцію робочого журналу, процесор також відстежує переміщення корів, процес годування, доїння, а також календарне розведення тварин [5].

Рис.2. Ошийник для виявлення охоти у корів

В господарстві штучно осіменяють корів mano-цервікальним способом. Назва методу складається з грецьких слів «mano» – рука і «цервікса» – шийка. Суть методу: осіменіння в канал шийки матки з одночасним контролем рукою локалізації вагінального отвору. Використовується лише для осіменіння корів. Техніка mano-цервікального способу: після туалету статевих органів на руку одягають рукавичку і омивають її 3%-м розчином цитрату натрію або стерильним фізіологічним розчином. Вводять руку в піхву, роблячи легкий масаж шийки матки. Другою рукою беруть заряджену порцією сперми в ампулі з катетером. Катетер вводиться в шийку на глибину 5-6 см і видавлюється вміст ампули. Обережно виймають руку і протягом 1-2 хвилин роблять легкий масаж клітора. Показник заплідненості становить 65-70%.

На території ферми утримують 520 дійних корів у 4 приміщеннях різновіковими групами, безприв'язним способом. За місяць осіменяють до 150

голів. Для напування використовують групові поїлки з підігрівом. Також на території ферми є літній майданчик для вигулу корів.

Годування корів відповідає нормам годівлі великої рогатої худоби. Використовують силос, сінаж, який зберігають у силосних ямах, зернові культури, вирощені на полях ТОВ «Колос–2011».

Молоко здають до фірми міста Миколаїва «Лакталіс», до Баштанського сирного заводу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Господарство ТОВ «Колос–2011» є перспективним на сьогоднішній день по виробництву молока, а також по розвитку голштинської породи великої рогатої худоби в Миколаївській області України. В подальшому плануємо вивчити і дослідити технологічну схему первинної обробки молока на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Гордієнко В. П. Історія розвитку і досягнень штучного осіменіння, суть методу і основоположник штучного осіменіння [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://accoucher.webnode.com.ua/nmk-distsiplini/konspekti-lektsij/lektsiya-1/>
2. Журавель М. П. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин // М. П. Журавель, В. П. Давиденко / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2005. – 336 с.
3. Інструменти для штучного осіменіння сільськогосподарських тварин [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.Praktichne_akusherstvo_Yablonsky.pdf
4. Технологія виробництва продукції тваринництва [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buklib.net/books/34109/>
5. Технологія. Стадо під наглядом. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.agroinvestor.ru/technologies/article/14713/>